

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Difficiliorum obiectorum solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

scientiæ; sed è genere suo esse debet: ac proinde omnis scientia, cuique nihil in ea linea, & genere scientiæ addi adhuc metaphysice possit: ergo scientia hæc diuina erga ipsam Deum, vt vere diuina, ac non ficta diuina sit, è conceptu, essentia, & genere suo infinita, atque adeo omniscientia illius obiecti Dei esse debet: vel ergo non solum totus Deus physice sumptus; sed quoduis eius prædicatum metaphysicum, vt præcise ab aliis concipitur à nobis verum est, & cognoscibile, vel secus, si sic præcise vnumquodque sumptum verum non est: ergo nullum ex eis scorum scientia diuina representatur: ac proinde, nec singularem ea omnia à Deo cognoscuntur, nec se explicite per cognitionem partium, seu prædicatorum suorum metaphysice à nobis distinctorum secundum se totum cognoscit Deus. Si autem vera omnia præcise sumpta sint: ergo in ea omnia simul feratur diuina scientia metaphysice vere sumpta, nec potest etiam qua scientia diuina concipi ferri in vnum, quin in aliud etiam positiuè feratur: ergo implicat ferri in vnum, præscindendo ex parte obiecti ab aliis: quare & concipi explicite totum Deum secundum omnia prædicata metaphysica singularem.

4. Dices, ea omnia prædicata vere in Deo esse, cognoscique à nobis sine fictione vlla ex parte rei obiectæ: quare, & à Deo etiam cognosci ea omnia debere, licet similitate cognitionis diuinæ erga Deum quoduis diuinum veritate, non autem similitate ex parte obiecti: quemadmodum, licet ex prædicato diuinæ formaliter indiuisibiliter in extrinseca omnia feratur à Deo distincta; non tamen similitate ex parte obiecti; cognoscit enim Deus ea ex parte obiecti, & inter se, distincta esse, & à se ipso. Cæterum, cum obiecta alia re ipsa ab ipso, atque inter se vere distincta cognoscit, locus est distinctioni similitatis ex parte cognitionis, & non similitati ex parte obiecti: qua hæc habent obiecta de se, ac non cognitione indiuisibilibus; in re autem eadem, & inseparabiliter (vt Deus totus est) eius prædicata de se distinctionem non habent, sed solum inducendam beneficio cognitionis, quæ vnum, non cognitio alio, representat: quare cognitione, quæ essentia sua omnia necessario representat, nequit ex parte obiecti induci: siquidem per illam nequit vnum sine alio cognosci. Vnde idem est respectu obiecti eiusdem, & inseparabilis cognosci à Deo similitate obiecti, atque cognosci similitate cognitionis, vel è contra.

5. Secunda ratio specialis pro impossibilitate cognitionis diuinæ reliquorum attributorum ab essentia sumitur ex parte obiecti, innotiturque alteri nostro principio, quod satis statim controuersit, de Trinit. d. 6. quæst. 2. & hic controuersit. scilicet vnam solum veritatem, sicut & vnam entitatem essentia, adhuc metaphysice, propriam in diuinis esse: quare essentiam diuinam solum esse ens, & verum neutre, & substantiæ; cætera verò sine personalia, sine communia esse entia, & vera adiectiue metaphysice solum, iure nimirum identitatis cum essentia à qua, & entitatem, & veritatem, esseque vera, & entia metaphysice mutantur. Inde verò fit, reliqua ab essentia in Deo, nisi ex identitate cum essentia vera positiuè non esse, ac proinde neque vere cognoscibilia: ergo neque à Deo præcisa ab essentia, siue non identice cum illa cognoscuntur, cognosciue possunt: licet essentia, quatenus ex se est, sine illis cognosci à Deo possit, ni aliunde ex prædicato scientiæ diuinæ, vt diximus, respignaret: quod obiecti hic poterat ex fundamento illius tertriæ sententiæ memorare certam. t. n. m. 6. (quod non omnino contemnendum esse, diximus) diluam ex his nostris rationibus est: tum quia simul debent Deo representari omnia diuina, nisi aliqua ab aliis distinguantur, vel ex natura rei, vel virtualiter: tum quia ex secunda hac ratione personalia, & contingentia præcisa ab essentia veritatem, & cognoscibilitatem respectu intellectus verè, ac non fictè cognoscens non habent: tum præcipue quia ea virtualis distinctio ficticia profluit, & pure rationis in diuinis est.

* * *

Christoph. de Ortega, De Deo Vno, Tomus I.

CERTAMEN III.

Difficiliorum obiectorum solutio.

1. Nitabis adhuc: Deus cognoscit nostras cognitiones præscindentes ex parte obiecti sua metaphysice prædicata, atque representantes vnumquodque ex illis præcise, quin aliud aliquid representent: ergo, & cognoscit obiecta harum præcisionum, quatenus illarum obiecta sunt, & ab eis representantur. Patet: quia cognitio sine obiecto, quatenus ab ea representatur, cognosci nullatenus potest: vnde d. 4. q. vlt. certam. vlt. Deum cognoscere, ac subinde facere entia rationis, quæ nos confundimus, deducemus. Tum sic obiecta earum cognitionum sunt prædicata diuina omnia scorum, ac præcise ab aliis cognita, seu representata: ergo ita ea cognoscit Deus. Nec satis est cognitionem connecti solum cum eo, quod representat; non autem cum eo, quod non representat: quare, vt cognitiones nostræ præscindentes ex parte obiecti cognoscantur à Deo, opus non esse, vt negatio, seu præcisio obiectiua ab aliis Dei prædicatis cognoscantur; sed satis esse cognosci à Deo prædicatum præcisum, non tamen vt præcisum: quia licet eam præcisionem, seu negationem obiectiuam prædicati illius ab aliis diuinis intellectibus apponat, & faciat, non tamen eam facit illam cognoscendo; sed non cognoscendo alia prædicata, cum quibus prædicatum illud idem re ipsa est: ac proinde satis erit cognosci à Deo illud prædicatum; sed non cum præcisione obiectiua: quare bene poterit à Deo cognitio illa præscindens cognosci cognoscendo iustitiam non cum præcisione identitatis ab omnipotentia, quam, vt dixi, cognitio diuina nequit habere, cum omnia obiecti debeat è suo essentiali prædicato simul representare.

2. Id autem obiectiui satis non esse dices. Tum: quia iustitia, vt identificata omnipotentia & reliquis diuinis, non specificat hanc nostram cognitionem præscindentem iustitiam ab eis, sed iustitia conceptus secundum se, ac scorum ab aliis: ergo satis non est, vt nostra hæc cognitio præscindens cognoscatur à Deo, eam cognosci aliis identificatam. Secundò: quia in nostris principis, controuersit, de vniuersalib. eo ipso, quod iustitia præscindatur à nobis, seu cognoscatur, non cognita omnipotentia, & aliis in statu obiectiui, habet adiunctam carentiam identitatis cum omnipotentia, & aliis, quæ negatio, seu carentia impossibilis re ipsa est, ac proinde negatio rationis, quæ vtiq; licet sine influxu nostræ rationis, seu cognitionis de ipsa fiat: quia negatiuum ens rationis influxu, vt sic loquar, positiuæ cognitionis de ipso non eget; sed sola negatione cognitionis rei cum eo, sine quo esse nusquam potest: vt ad negationem physicam satis est actionis in rem, cuius est negatio, defectus; tamen hoc ens rationis negatiuum, seu carentia identitatis iustitiæ præcise, cum diuinis aliis cognosci debet à Deo non minus, quam reliqua rationis entia cognoscenda esse ab illo dicemus d. 4. quæst. vlt. non quidem ex necessitate eius negationis vt sic; sed ex necessitate cognoscendi omnem veritatem, quæ in Deo est. Nequit autem à Deo negatio illa obiectiua identitatis illius attributi, ac reliquorum cum aliis cognosci, quin vnum, & aliud à Deo cognoscatur, ac proinde vnum obiectiue, non aliud: quod & est præscindere, & distinguere sua prædicata, atque se totum explicite per cognitionem suorum prædicatorum singularem cognoscere.

3. Responderi instantiæ prima potest: cognitionem præscindentem prædicatum vnum Dei, aut cuiusvis alterius, ab aliis cum illo identificatis, non esse exclusiuam identitatis eius cum illis: quare neque minus recte concipi à Deo cum concipitur eius obiectum, ac simul res tota, & omnia illius identice cum illa; sed quoniam potest esse cognitio præcisa negatiue excludendo identitatem obiectiuam illius prædicati cum aliis Dei, siue rei alterius, in qua idem omnia sua prædicata sunt. Respondeo vtiq; instantiæ simul: Deum eas omnes obiectiuas negationes fictas

B b 2 siue

IRTEGA
L. A. P. A. C. I.
D. V. I. A.

sive per cognitiones nostras præcisivas vnius prædicati ab aliis, siue per præcisiones negantes cum aliis identitatem cognoscere; sed tamen eas non ad constitutionem veram Dei spectare; sed longe ab ea, & Deo esse, cum impossibiles; & pure rationis negationes sint; Deique totus possibile, & reale quid necessarium essentia sua existens. Item similiter cognoscere ea omnia diuina simul, atque ea omnia esse re ipsa idem: quare neque tunc præcindit ex parte obiecti, cum vnum non cognitis reliquis non cognoscat; licet cognoscat nos præcindere: quia vnum sine alio cognoscimus ac proinde nec sigillatim ea omnia cognoscat, nec se totum explicite.

4. Oppones rursus ex nostra doctrina controuers. de Trinit. d. 5. vbi statuimus Deum per se quarto modo esse solius essentia cognitione procedere, quin pro eo signo diuinum aliquid, persona Filij, aut Spiritus Sancti, vt obiectum per se quarto modo præcedat: ergo pro eo signo diuinum aliquid à Deo scitur; cum tamen aliquid diuinum non scitur. Id autem ipsum est, Deum circa sua præcindere sua cognitione. Secundo d. proxima. quæst. 5. certam. 2. essentiam solam Dei specificatiuum ætæquatum scientia diuina esse, nihilque aliud diuinum: indeque ex parte obiecti infinitatem suam omnem trahere scientiam diuinam, vt reliqua omnia obiecta siue creata, siue increata exercite formaliter repræsenter: quod fieri, intelligique nequit, ni scientia diuina in essentiam præcise sumptam prius terminetur: ac proinde pro tunc præcindere ex parte obiecti intelligatur. Respondeo, neutram nostram memoratam sententiam præcisivam essentia ab attributis, & personalitatibus cognitionem cuiusque. Obiectum quippe per se quarto modo processionis verbi cetera diuina ab obiecto scientia diuina, qua illud procedit, neque includit absolute, neque excludit: sed designat id, ratione cuius Verbum procedit; & ex quo, etsi per impossibile cetera identificata illi desissent, æque eodem modo procederet: quoque sublaro, etsi per impossibile adessent cetera, nunquam Verbum procederet. Ad hoc autem opus non est, essentiam præcisivam ab aliis diuinis cognosci: quod ipsum dictum puta de specificatiuo scientia diuina. Ad id enim muneris opus non est præcise ab aliis diuinis cognosci; sed tale esse, vt diuinorum, quæ simul, atque indiuisim repræsenterantur, imo & creatorum cognitioni diuina infinitam tribuat ex parte obiecti repræsentationem: quia eiusmodi est, vt reliquis diuinis per impossibile deficientibus, aut ignotis ex illo solo obiecto cognito scientia diuina infinitatem traheret, quam ex aliis, si essentia deficeret, aut non cognosceretur, reliquis cognitis non traheret, imò nihil, ea incognita, cognosceretur. Indeque primarium obiectum eius scientia dicitur; non autem, quod vere hæc in illam præcisam prius terminetur, posteriorque natura in diuina alia. Ad illud de priori originis ad Verbi processionem, in quo nec Verbum, nec Spiritus sanctus est, verum est nec posse cognosci, vt citato loco dicebamus: id tamen non tollit, quod eadem indiuisibili scientia absolute cognoscatur: sed solum quod pro eo priori non cognoscatur: quod signum prius processionis non est; sed processionis, & originis: siquidem in Dei scientia, quæ præcedit, actualis repræsentatio etiam exercita est personarum procedentium pro suo signo posteriori, imò & omnium creaturarum. Cum autem persone procedentes cum essentia ac Deo idem omnino sint, ac non realiter ab eo distinctæ, sicut creaturæ, ac eadem indiuisibili Dei scientia exercite, & formaliter repræsenterantur; nequit ex parte obiecti esse præcisio vnius ab alio, quæ sola repræsentatione vnius, quæ non sit repræsentatio alterius, induci potest, vt ad argumentum respondebamus. certam. 2.

num. 4.

QVÆSTIO III.

An secundum statum possibilitatis præcisivæ, alicuiusve futuritionis se cognoscat Deus?

DEVM se totum, suaque omnia similitate obiecti, & cognitionis eo modo, quo est, ac proinde secundum statum existentie, quam essentia sua habet, cognoscere plantum ex dictis, atque circa omnem questionem est. An vero, licet essentia sua actu, & exercite existens sit, atque ita necessario à se cognoscatur, cognoscatur à se etiam esse possibilis, an aliquo modo secundum aliquid sui futurus disputari adhuc potest: dirimendumque omnino inde est, quod Deo conceptus verus, ac non fictus possibilitatis metaphysicæ per rationem nostram ab eius existentia diversus eo modo, quo in nobis (si contingentiam essendi, ac non essendi secludas) concedatur, vel negetur: atque vera aliqua futuritio, quæ ex tempore, ac duratione non desumatur. (Hæc enim Deo, ac diuinis omnibus aperte repugnat) in diuino aliquo inueniatur.

CERTAMEN I.

Statuitur circa cognitionem possibilitatis sue à Deo.

1. Prima hæc de represententia sit eorum, qui actualement Dei existentiam, siue esse actu extra essentialem Dei conceptum metaphysicum constituunt: hi enim (in quo cumque essentiam Dei constituunt) cum eam in chimerico, & repugnanti aliquo non collocent, atque illud ante actualement existentiam, vel logicè, vel metaphysicè statuunt, esse non repugnans, ac præcise ab existentia actuali manifestè docent: quod est Deum eiusque essentiam possibilem præcise docere: ac proinde Deum se secundum statum possibilitatis præcisivæ cognoscere, licet simul existentiam suam actualement iuxta proxime dicta cognoscat. Hi vero Doctores sunt Mairon, Bargius, Trombeta, Picus Mirandulus, Vazquez, Salas, Granadaos, Ruiz, Arriaga, Murciani Recentiores citata controu. 1. d. 2. q. 3. cert. 1. n. 2. Præter hos autem alij etiam, qui existentiam à se actualement, siue prædicatum entis, & existentis à se actu nobiscum ad essentiam Dei metaphysicam eodem loco n. 3. aduocant, non admodum leuibis fundamentis eandem sententiam possent docere.
2. Et primo quidem: vel Deus, eiusque essentia, licet necessario existat, repugnans est, vel non repugnans, siue possibilis, vel impossibilis: alterutrum enim, cum contradictoria extrema sint, verificari de Deo, eiusque essentia debet: atqui repugnans, ac impossibilis non est: ergo est non repugnans, & possibilis. Ne autem dicas in prædicato existentia Dei includi non repugnantiam: contra est probatio secunda: quia existentia, quæcumque, & quomodocumque sit, solum excludit formaliter non existentiam rei, cui soli immediate formaliter opponitur: licet præsuppositiue excludat repugnantiam, & impossibilitatem: quatenus rei existentia eius possibilitatem necessitati prioritate logica supponit, quæ sola formaliter immediatè, & contradictorie impossibilitati opponitur. Tertia probatio. Distincta veritas negatur, saltem quoad statum, cum negatur, Deum existere, ac, cum negatur, Deum esse possibilem: ergo non solum primus status existentia; sed & possibilitatis præcisivæ conuenit Deo.
3. Quarto. Notissimam in omnibus, & legitimam consequentiam est ab actu ad potentiam, logicam saltem